අනංගණ සූත්‍රය

සිතේ කිලිටි (අංගණ) නැති කිරීම පිළිබඳ දෙසුම

සැවැත් නුවර ජේතවනයේදී, ආයුෂ්මත් සාරිපුත්තයන් වහන්සේ
විසින් භික්ෂූන් වහන්සේලාට වදාළ ධර්ම දේශනාවකි.

NotebookLM

මේ ලෝකයේ පුද්ගලයන් සතර දෙනෙක් සිටිති

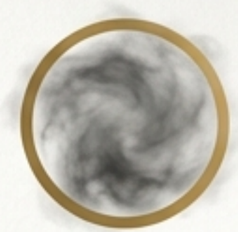

1. උපක්ලේශ සහිත, එය නොදන්නා පුද්ගලයා

තමන් තුළ උපක්ලේශ (සිතේ කිලිටි) තිබෙන නමුත්, ඒ බව අවබෝධයෙන් නොදනියි.

2. උපක්ලේශ සහිත, එය දන්නා පුද්ගලයා

තමන් තුළ උපක්ලේශ තිබෙන බව අවබෝධයෙන්ම දනියි.

3. උපක්ලේශ රහිත, එය නො දන්නා පුද්ගලයා

තමන් තුළ උපක්ලේශ නැති නමුත්, ඒ බව අවබෝධයෙන් නොදනියි.

4. උපක්ලේශ රහිත, එය දන්නා පුද්ගලයා

තමන් තුළ උපක්ලේශ නැති බව අවබෝධයෙන්ම දනියි.

NotebookLM

මේ සතර දෙනා අතර උසස් සහ දුර්වල පුද්ගලයන්

උපක්ලේශ සහිත දෙදෙනා අතර

↓ **දුර්වල:** උපක්ලේශ තිබියදී ඒ බව **නොදන්නා** පුද්ගලයා.

↑ **උසස්:** උපක්ලේශ තිබියදී ඒ බව **දන්නා** පුද්ගලයා.

උපක්ලේශ රහිත දෙදෙනා අතර

↓ **දුර්වල:** උපක්ලේශ නැතිව තිබියදී ඒ බව **නොදන්නා** පුද්ගලයා.

↑ **උසස්:** උපක්ලේශ නැතිව තිබියදී ඒ බව **දන්නා** පුද්ගලයා.

උසස් බව තීරණය වන්නේ අවබෝධය හා ස්වයං-දැනුවත්භාවය මතයි.

NotebookLM

ආයුෂ්මත් මහා මොග්ගල්ලානයන් වහන්සේ

“ප්‍රිය ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත, මේ පුද්ගලයන් දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකු දුර්වල ලෙසත්, අනෙකා උසස් ලෙසත් සැලකීමට හේතුව කුමක්ද?”

?

NotebookLM

උපක්ලේශ සහිත දුර්වල පුද්ගලයා: මළකඩ කෑ තඹ භාජනය

තමන් තුළ උපක්ලේශ ඇති බව නොදන්නා නිසා, ඒවායින් මිදීමට ඕනෑකමක්, උත්සාහයක් හෝ වීර්යයක් ඇති කරගන්නේ නැත. එනිසා, ඔහු මිය යන්නේ රාගය, ද්වේෂය, මෝහය සහ කිලිටි සිතක් සමගීනි.

“වෙළඳසැලකින් ගෙනා දූවිලි හා මළකඩ බැඳුණු තඹ භාජනයක් සිතන්න. අයිතිකරුවන් එය පිරිසිදු නොකර, පාවිච්චි නොකර දූවිලි සහිත තැනක දමා තිබුණොත්, එය කල් යත්-ම තවත් කිලිටි වී මළකඩ කෑමට ලක්වේ. ඒ හා සමානව, **දැනුවත් නැති සිත** තව තවත් කිලිටි වේ.”

NotebookLM

උපක්ලේශ සහිත උසස් පුද්ගලයා: පිරිසිදු කරන තඹ භාජනය

තමන් තුළ උපක්ලේශ ඇති බව දන්නා නිසා, ඒවායින් මිදීමට ඕනෑකමක්, උත්සාහයක් සහ වීර්යයක් ඇති කරගනියි. එනිසා, ඔහුට රාග, ද්වේෂ, මෝහ රහිතව, කිලිටි සිතක් නොමැතිව මිය යාමට අවස්ථාව ලැබේ.

> “දැන්, ඒ මළකඩ කෑ තඹ භාජනයම සිතන්න. එහි අයිතිකරුවන් එය පාවිච්චියට ගෙන, හොඳින් පිරිසිදු කර, දූවිලි නැති තැනක තැබුවහොත්, කල් යත්ම එය අලංකාරව දිලිසෙන්නට පටන් ගනී. ඒ හා සමානව, දැනුවත් සිත උත්සාහයෙන් පිරිසිදු වේ.”

NotebookLM

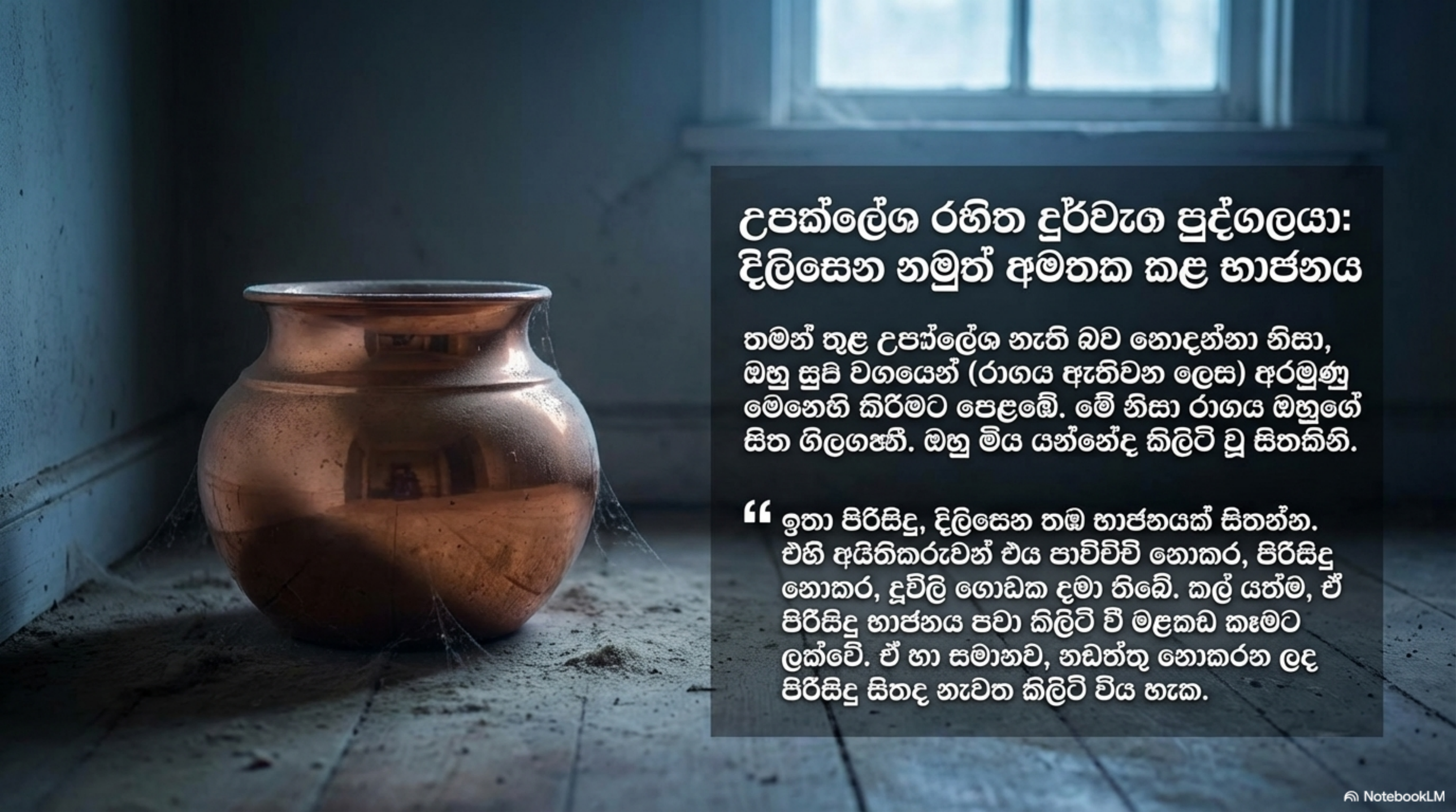

උපක්ලේශ රහිත දුර්වැඟ පුද්ගලයා: දිලිසෙන නමුත් අමතක කළ භාජනය

තමන් තුළ උපක්ලේශ නැති බව නොදන්නා නිසා, ඔහු සුපි වගයෙන් (රාගය ඇතිවන ලෙස) අරමුණු මෙනෙහි කිරීමට පෙළඹේ. මේ නිසා රාගය ඔහුගේ සිත ගිලගනී. ඔහු මිය යන්නේද කිලිටි වූ සිතකිනි.

> “ඉතා පිරිසිදු, දිලිසෙන තඹ භාජනයක් සිතන්න. එහි අයිතිකරුවන් එය පාවිච්චි නොකර, පිරිසිදු නොකර, දූවිලි ගොඩක දමා තිබේ. කල් යත්ම, ඒ පිරිසිදු භාජනය පවා කිලිටි වී මළකඩ කෑමට ලක්වේ. ඒ හා සමානව, නඩත්තු නොකරන ලද පිරිසිදු සිතද නැවත කිලිටි විය හැක.

NotebookLM

උපක්ලේශ රහිත උසස් පුද්ගලයා: දිදුලන, රැකබලා ගන්නා භාජනය

තමන් තුළ උපක්ලේශ නැති බව දන්නා නිසා, ඔහු සුභ වශයෙන් අරමුණු මෙනෙහි නොකරයි. එනිසා රාගයට ඔහුඟශ් සිත ගිලගැනීමට නොහැක. ඔහු මිය යන්නේ රාග, ද්වේෂ, මෝහ රහිතව, පිරිසිදු සිතකිනි.

> “දැන් ඒ දිලිසෙන තඹ භාජනයම සිතන්න. එහි අයිතිකරුවන් එය නිරන්තරයෙන් පාවිච්චි කරමින්, පිරිසිදු කරමින්, සුරක්ෂිතව තබයි. කල් යත්ම එය තව තවත් පිරිසිදු වී, තව තවත් අලංකාරව දිලිසෙන්නට පටන් ගනී. ඒ හා සමානව, දනුවත් පිරිසිදු සිත තව තවත් දීප්තිමත් වේ.”

NotebookLM

ආයුෂ්මත් මහා මොග්ගල්ලානයන් වහන්සේ

“ප්‍රිය ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත, ‘උපක්ලේශ, උපක්ලේශ’ යයි කියනු ලැබේ. මේ උපක්ලේශ යන නාමය යෙදෙන්නේ කුමකටද?”

ආයුෂ්මත් සාරිපුත්තයන් වහන්සේ

> ප්‍රිය ආයුෂ්මතුනි, උපක්ලේශ යන නම යෙදෙන්නේ, ලාමක ආශාවන්ට අනුව සිත පවත්වන්නට යෑමෙන් හටගන්නා පාපී අකුසල්වලටයි.

NotebookLM

උපක්ලේශ හටගන්නා ආකාරය: ලාමක ආශාවන් සහ ඒවායේ ප්‍රතිඵල

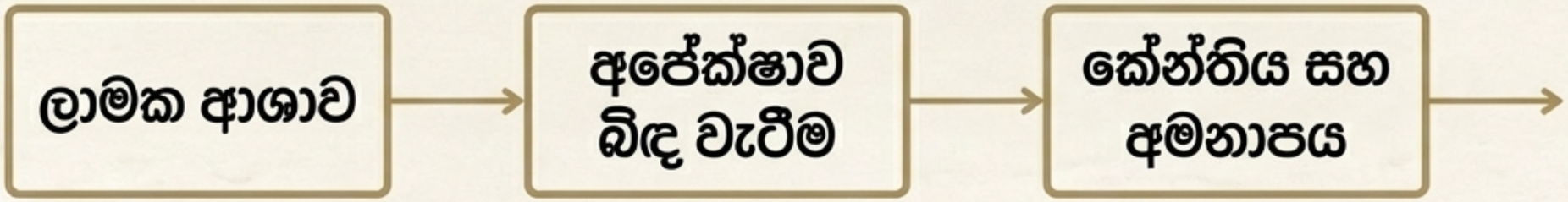

ආශාව: ‘මා කළ වරද අනෑ්‍යයන් නොදනිත්වා!’	යථාර්ථය: අනෑ්‍යයන් ඒ වරද දැනගනී.	උපක්ලේශය: කේන්තිය සහ අමනාපය.
ආශාව: ‘මාගේ වරද ගැන රහසින් චෝදනා කරත්වා, සංඝයා මැද නොවේ!’	යථාර්ථය: සංඝයා මැද චෝදනා එල්ල වේ.	උපක්ලේශය: කේන්තිය සහ අමනාපය.
ආශාව: ‘මට චෝදනා කළ යුත්තේ මට ගැලඹන කෙනෙකි.’	යථාර්ථය: නොගැලපෙන කෙනෙකු චෝදනා කරයි.	උපක්ලේශය: කේන්තිය සහ අමනාපය.

NotebookLM

උපක්ලේශ හටගන්නා ආකාරය: කීර්තිය, ලාභය සහ තනතුරු කෙරෙහි ආශාව

ශාස්තෘන් වහන්සේගෙන් විශේෂ අවධානය: ශාස්තෘන් වහන්සේ ධර්මය දෙසනවිට මගෙන්ම ප්‍රශ්න අසත්වා!

පෙරමුණ ගැනීම: දානයට වඩින විට මා පෙරමුණේම වඩම්මවාගෙන යත්වා!

ප්‍රමුඛත්වය: දාන ශාලාවේ මූලාසනය සහ පළමු දන්පැන් මටම ලැබේවා!

කථිකත්වය: අනුමෝදනා බණ දේශනා කරන්නේ මමම වේවා!

ගෞරවය සහ සත්කාර: සියලු ගරු බුහුමන්, පිරිකර සහ පූජා මටම ලැබේවා!

ලාභය: හොඳම සිවුරු, දානය, ආවාස සහ බෙහෙත් මටම ලැබේවා!

මේ සැම අවස්ථාවකදීම, ආශාව ඉටු නො වූ විට හටගන්නා කේන්තිය සහ අමනාපය උපක්ලේශයන් වේ.

NotebookLM

පිටතින් පෙනුම සහ ඇතුළත යථාර්ථය: සැඟවූ මළකුණ

යම් භික්ෂුවක් තුළ ලාමක ආශාවන් නිසා හටගත් අකුසල් ප්‍රහීණ වී නැත්නම්, ඔහු කොතරම් අරණ්‍යවාසී වුවත්, පිණ්ඩපාතයෙන් යැපුනත්, රළු සිවුරු දැරුවත්, සෙසු භික්ෂූන් ඔහුට ගරු සත්කාර නොකරති.

ඉතා පිරිසිදු, දිලිසෙන තඹ භාජනයක් තුළට සර්ප කුණක්, බලු කුණක් හෝ මිනී කුණක් දමා, වෙනත් භාජනයකින් වසා වෙළඳපොළ මැදින් ගෙන යනු ලැබේ. පිටතින් ඇති අලංකාරය නිසා මිනිසුන් කුතුහලයට පත් වේ. නමුත් පියන විවෘත කළ විට, දුර්ගන්ධය සහ පිළිකුල පමණක් ඉතිරි වේ. බඩගිනි වූවන්ගේ පවා බඩගින්න නැති වී යයි.

NotebookLM

සැබෑ වටිනාකම: ප්‍රණීත ආහාරයෙන් පිරුණු භාජනය

යම් භික්ෂුවක් තුළ ලාමක ආශාවන් නිසා හටගත් අකුසල් ප්‍රහීණ වී ඇත්නම්, ඔහු ගමේ ආරාමයක වාසය කළත්, ගිහියන් පූජා කරන පිතිසුලඟ් සිවුරු දැරුවත්, සෙසු භික්ෂූන් ඔහුට ගරු සත්කාර කරති.

ඒ පිරිසිදු, දිලිසෙන තඹ භාජනයටම, රසවත් ඇල් හාල් බතක් සහ ප්‍රණීත ව්‍යංජන දමා, වසා වෙළඳපොළ මැදින් ගෙන යනු ලැබේ. මිනිසුන් කුතුහලයෙන් පියන විවෘත කළ විට, ඔවුන් දකින්නේ ප්‍රණීත ආහාරයයි. සතුටක් ඇති වේ. බඩ පිරී සිටි අයට පවා නැවත කෑමට ආශාවක් ඇති වේ.

NotebookLM

ආයුෂ්මත් මොග්ගල්ලානයන්ගේ අනුමෝදනාව: වඩුවාගේ රෝදය

කරත්ත රෝදයක් සකසන වඩුවෙකු මෙන්, ඔබ වහන්සේගේ මේ ධර්මය, සිතේ ඇති අදු, නැම්ම සහ දෝෂයන් සියුම්ව ඉවත් කර, එය නිවැරදි මාවතේ පිහිටුවයි. දුර්වල සිත් ඇති භික්ෂූන්ගේ හදවත් මේ දේශනාවෙන් සැහැල්ලු කර දමයි.

“මේ දේශනාව, හදවතකින් හදවතක් දැනගෙන කතා කරන්නාක් මෙනි.”

NotebookLM

ධර්මය නම් උතුම්ම ආභරණයයි

ශ්‍රද්ධාවෙන් පැවිදි වූ ගුණවත් භික්ෂූන්,
ඔබ වහන්සේගේ මේ දේශනාව අසා,
එය වචනයෙන් හා මනසින් පානය
කරන්නාක් මෙනි; අනුභව කරන්නාක්
මෙනි.
ස්නානය කොට පිරිසිදු වූ තරුණයෙකු
හෝ තරුණියක, අලුත් නෙළුම් මල්
මාලයක් දෝතින්ම පිළිගෙන තම උත්තම
අංගය වූ හිස මත පැළඳගන්නා සේ,
ඔවුහු මේ ධර්මය ඉහළින්ම පිළිගනිති.

මේ පින්වත් ස්වාමීන් වහන්සේලා අකුසලයෙන් මුදවා,
කුසලයෙහි පිහිටුවීම කොතරම් ශ්‍රේෂ්ඨද!

NotebookLM